

History of Hydrogeology

Michael van der Valk

Door Nicholas Howden en John Mather (red), Balkema/CRC Press, Leiden, 2013, gebonden, 406 pag, £ 81,00, ISBN 978-0-415-63062-7. Deel 28 in de IAH-reeks International Contributions to Hydrogeology.

Steeds vaker worden er archieven vernietigd, wordt ervaring weggegooid, wordt wetenschapsgeschiedenis als irrelevant terzijde geschoven. We zien dit bij de door budgettaire problemen tot samenvoeging genoemde bibliotheken, opheffing van unieke collecties, en de wijze waarop de Nederlandse overheid met ervaring en kennis omgaat. Economie über Alles – expertise is slechts interessant als het een persoonlijke politieke agenda van macht en status bedient; een moreel failliet.

In zulke donkere tijden is een boek als *History of Hydrogeology* een lichtpunt. Meer dan een decennium hebben de redacteurs zich onverveerd en vol doorzettingsvermogen ingezet om dit boek te laten verschijnen. Van een twintigtal landen wordt een overzicht van de nationale geschiedenis van het grondwaterhydrologisch onderzoek beschreven. Soms kort, zoals China in zes pagina's; soms uitgebreid, zoals Frankrijk in tweeënveertig pagina's. De meeste hoofdstukken zitten daar tussenin. Aan de orde komen: Australië, West-Indië en Bermuda, China, Tsjechië, Frankrijk, Centraal-Europa (in het bijzonder Duitsland), Hongarije,

India (slechts acht pagina's), Japan, Nederland, Noorwegen, Polen, Roemenië, Rusland, Servië, Zuid-Afrika, Spanje, Zweden, Groot-Brittannië en de VS.

De meeste verhalen zijn interessant; de ontwikkelingen van het vakgebied zijn tegelijk een afspiegeling van de politieke situatie van de landen en van de geologische gesteldheid. In die zin biedt *History of Hydrogeology* geen droge opsomming van namen en jaartallen, maar wordt de lezer in plaats daarvan meegenomen bij de ontwikkelingen en ontdekkingen die van land tot land verschillen en die een reisverhaal door de landen en de wetenschapshistorie bieden.

Een vraag is of een indeling in landen een goede benadering is. Oekraïne bestaat pas sinds 1992: valt de historie onder Rusland? Nee, want dat hoofdstuk betreft de periode 1730–1980. Het hoofdstuk over Groot-Brittannië beslaat een nog langere periode: 1600–2000. Voor de VS wordt de periode 1850–1990 beschreven. De Nederlandse bijdrage is – we verwachten niet anders – deskundig verzorgd door professor De Vries, die ook voor enkele andere hoofdstukken informatie heeft aangeleverd.

Voor enkele landen is de beschrijving nogal anekdotisch of getekend door de kennis en interesse van de auteurs, waardoor het geschetste overzicht niet

compleet is en weinig meer bevat dan enkele facetten van de historie. Daarnaast ontbreken er nogal wat landen. Dit mag de pret niet drukken, maar de lezer krijgt geen mondiaal eenduidig overzicht van de ontwikkeling van de hydrogeologie. Veel van de ontwikkelingen vonden plaats toen er ten opzichte van nu nog weinig internationaal contact was, en ontwikkelingen en het hele leven langzamer verliepen. De beschreven ontwikkelingen verschillen dan ook nogal per land, mede vanwege de sociaal-historische context, naast de verschillen in klimaat en geologie.

In het voorwoord maken de redacteurs duidelijk dat wat ooit met een goed idee begon, dertien jaar later met dit boek is geëindigd. Geëindigd? De redacteurs meenden terecht dat ze ergens een streep moesten trekken tijdens het lange proces van de totstandkoming van dit boek en wijzen vooral op de tekortkomingen van het boek: er zijn meerdere landen die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen van de hydrogeologie, maar die niet in het boek worden genoemd. Daarnaast zijn de bijdragen nogal divers van aard: sommige waren in één keer vrijwel drukklaar, andere hebben meerdere uitgebreide redactieslagen ondergaan. Deze redactiekus bleek vervolgens van dien aard dat het zonder extra hulp nooit tot een boek was gekomen. Ziehier het probleem van de hedendaagse betrokkene in een wereld waar het om de korte termijn en persoonlijke winsten gaat, waar grondwater internationaal nog steeds maar mondjesmaat in het licht wordt gezet en over het voetlicht wordt gebracht, en waarin aan de historische ontwikkelingen van een vakgebied al helemaal geen belang wordt toegedicht.

Naar verwachting komt er ook nog een deel dat in gaat op de 'prehistorie'

van de hydrogeologie waaronder de ontwikkeling van aride gebieden met behulp van qanats, door thermische bronnen gevoede Romeinse baden, en de rol van grondwater bij religieuze activiteiten van de Kelten en Indianen. Figuren en foto's in zwart-wit geven een aardig geïllustreerd beeld.

Warm aanbevolen en leuk als achtergrondboek voor de geïnteresseerde (grondwater)hydroloog die nog om een cadeau verlegen zit.

Michael van der Valk